MALTA

QORTI KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tat-8 ta' Jannar, 2007

Numru 13/2006

Ir-Repubblika ta' Malta
Vs
Mario Borg

Il-Qorti,

Rat l-Att ta' l-Akkuza numru 13 tas-sena 2006, kontra l-akkuzat Mario Borg, li bih huwa gie akkuzat talli :
1) Wara li l-Avukat Generali ppremetta fl-Ewwel Kap, illi bejn Frar u l-hmistax t'April, elfejn u tlieta (2003), giet importata f'Malta illegalment kwantita' kbira ta' droga eroina minn xi Torok, li kienet intiza ghal Mario Borg. Illi, infatti kienu gew importati zewg konsinni mit-Turkija f'Marzu u April, tal-istess sena. Ili l-ewwel kunsinna giet moghtija lil Mario Borg, izda t-tieni kunsinna li ngabet fl-14 t'April, 2003 u kienet tikkonsisti fi 816.06 grammi eroina giet maqbuda mill-Pulizija. Illi Mario Borg kien precedentement ftiehem ma persuni ohra Torok biex

jibdew jibghatulu d-droga eroina illegalment regolarment lejn Malta mit-Turkija.

Illi ma kien hemm ebda licenzja jew awtorizzazzjoni mahruga taht l-Ordinanza dwar Medicini Perikoluzi li tawtorizza l-importazzjoni tad-droga perikoluza msemmija.

Illi b'ghemilu l-imsemmi Mario Borg sar hati talli importa, gieghel li tigi mportata jew ghamel xi haga sabiex tista' tigi mportata medicina perikoluza (eroina) f'Malta bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101) u cioe' meta ma kellux licenzja jew awtorizazzjoni mahruga taht l-imsemmija Ordinanza li tawtorizza l-importazzjoni ta' dak l-oggett.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali, fl-isem fuq imsemmi, akkuza lill-imsemmi Mario Borg hati talli mporta, gieghel li tigi mportata jew ghamel xi haga sabiex tista' tigi mportata medicina perikoluza (eroina) f'Malta bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101) u cioe' meta ma kellux licenzja jew awtorizazzjoni mahruga taht l-imsemmija Ordinanza li tawtorizza l-importazzjoni ta' dak l-oggett.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi jigi kkundannat ghal piena ta' prigunerija ghal ghomru w multa ta' mhux inqas minn elf lira Maltija (LM1000) izda mhux izjed minn hamsin elf lira Maltija (LM50,000) u l-konfiska favur il-Gvern tal-oggetti kollha li dwarhom sar ir-reat u l-konfiska favur il-Gvern ta' kull flejjes jew propjeta' mobbli w immobbli ohra tal-persuna hekk misjuba hatja skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 10, 12, 14, 15A, 22(1)(a)(1B)(2)(a)(i)(3A)9d) u 26 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101) u fl-artikoli 23 u 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

2) Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tieni Kap illi xi zmien bejn Frar u April, 2003, taht ic-cirkostanzi indikati fl-ewwel Kap tal-Att tal-Akkuza, Mario Borg ftiehem ma' persuni ohra barranin biex jimporta f'Malta d-droga eroina ha tigi traffikata llegalment Malta. Illi fil-fatt l-istess droga

giet impurtata darbtejn f'dan il-perijodu skond l-istess ftehim.

Illi b'ghemilu, l-imsemmi Mario Borg sar hati talli assocja ruhu ma' persuni ohra f'Malta w ma' persuni ohra barra minn Malta sabiex jimporta, ibiegh jew jitraffika medicina w droga ohra f'Malta bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, jew ippromwova, ikkostitwixxa, organizza jew iffinanzja din l-assocjazzjoni.

Ghaldaqstant, l-Avukat Generali fl-isem fuq imsemmi akkuza lill-imsemmi Mario Borg hati talli assocja ruhu ma' persuni ohra f'Malta w ma' persuni ohra barra minn Malta sabiex jimporta, ibiegh jew jitraffika medicina w droga ohra f'Malta bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, jew ippromwova, ikkostitwixxa, organizza jew iffinanzja din l-assocjazzjoni.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi jigi kkundannat ghal piena ta' prigunerija ghal ghomru w multa ta' mhux inqas minn elf lira Maltija (LM1000) izda mhux izjed minn hamsin elf lira Maltija (LM50,000) u l-konfiska favur il-Gvern tal-oggetti kollha li dwarhom sar ir-reat u l-konfiska favur il-Gvern ta' kull flejjes jew propjeta' mobbli w imobbli ohra tal-persuna hekk misjuba hatja, skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 9, 10(1), 12, 14(1)(5), 15A, 20, 22(1)(a)(f)(1A)(1B)(2)(a)(i)(3A)(c)(d) u 26 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi Kap. 101) u fl-artikoli 23 u 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

3) Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tielet Kap illi fiz-zmien u taht ic-cirkostanzi ndikati fl-ewwel zewg kapi tal-att tal-akkuza w cioe' bejn Frar 2003 u April 2003, Mario Borg kellu fil-pussess illegali tieghu d-droga eroina fi kwantita' kbira, liema droga kienet initza biex tigi traffikata f'Malta.

Illi b'ghemilu l-imsemmi Mario Borg sar hati talli kellu fil-pussess tieghu d-droga eroina li ghalija tapplika t-Taqsima V tal-Ordinanza dwar Medicini Perikoluzi, 1939 (Kap.101)

meta ma kienx fil-pussess ta’ awtorizzazzjoni ghall-esportazzjoni jew importazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skond id-disposizzjonijiet tat-Taqsima VI tal-Ordinanza dwar Medicini Perikoluzi 1939 (Kap. 101) u meta ma kienx bil-licenzja jew xort’ohra awtorizzat li jimmanifattura jew iforni d-droga msemmija w ma kienx b’xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta’ Malta w ma kienx awtorizzat bir-Regoli tal-1939 ghall-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (G.N. 292/39) jew b’xi awtorita’ moghtija mill-President ta’ Malta li jkollu dik id-droga fil-pusses tieghu w dik id-droga ma gietx fornita lilu ghall-uzu tieghu skond ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija w b’dan li r-reat sar taht tali cirkostanzi li juru li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu eskluzziv tieghu.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali, fl-isem fuq imsemmi, akkuza lill-imsemmi Mario Borg hati talli kellu fil-pussess tieghu d-droga eroina li ghaliha tapplika t-Taqsima V tal-Ordinanza dwar Medicini Perikoluzi, 1939 (Kap. 101), meta ma kienx fil-pussess ta’ awtorizzazzjoni ghall-esportazzjoni jew importazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skond id-dispozizzjonijiet tat-Taqsima VI tal-Ordinanza dwar Medicini Perikoluzi, 1939 (Kap. 101) u meta ma kienx bil-licenzja jew xort’ohra awtorizzat li jimmanifattura jew iforni d-droga msemmija w ma kienx b’xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta’ Malta w ma kienx awtorizzat bir-Regoli tal-1939 ghall-kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (G.N. 292/39) jew b’xi awtorita’ moghtija mill-President ta’ Malta li jkollu dik id-droga fil-pussess tieghu w dik id-droga ma gietx fornita lilu ghall-uzu tieghu skond ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija w b’dan li r-reat sar taht tali cirkostanzi li juru li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu esklussiv tieghu.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi jigi kundannat ghall-piena ta’ prigunerija ghal ghomru w multa ta’ mhux inqas minn elf lira Maltija izda mhux izjed minn hamsin elf lira Maltija w l-konfiska favur il-Gvern tal-oggetti kollha li dwarhom sar ir-reat u l-konfiska favur il-Gvern ta’ kull flejjes jew propjeta’ mobbli w immobbli ohra tal-persuna hekk misjuba hatja skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 9, 10(1), 12, 14(1)(5), 20,

22(1)(a)(2)(a)(I) u 26 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101) u r-regola 8 tar-Regoli tal-1939 ghall-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (G.N. 292/39) u fl-artikolu 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

Rat l-atti kollha processwali, inkluzi l-atti tal-kumpilazzjoni, biss ghall-fini tad-decizjoni dwar l-eccezzjonijiet preliminari. Rat in-nota tal-eccezzjonijiet preliminari tal-akkuzat minnu prezentata fit-13 ta' Lulju, 2006, li kienet tikkonjeni sitt eccezzjonijiet preliminari.

Rat il-verbali registrati fl-udjenza tat-30 t' Ottubru, 2006, li bihom il-Prosekuzzjoni w d-difiza qablu li x-xiehda eventwali ta' Kucuk Melek u Kandemir Meryem Nilgun ma jaqghux taht il-provvediment tal-artikolu 30A tal-Kap.101, ghalkemm huma xhieda kompetenti w producibbli, kif ukoll li bihom il-partijiet qablu li d-depozizzjonijiet ta' Kucuk Melek u Kandemir Meryem Nilgun moghtija fl-inkjesta pero' konfermata minnhom bil-gurament fil-kumpilazzjoni huma ammissibbli pero' suggetti ghas-salvagwardji kontemplati fl-artikolu 639 (3) tal-Kodici Kriminali.

Rat ukoll il-verbal registrat fl-istess udjenza li bih Dr. Anthony Barbara, ghall-Prosekuzzjoni, ddikjara li b' riferenza ghas-sitt eccezzjoni tal-akkuzat, li hu mhux ser jinsisti biex jipproduci lix-xhud Victor Attard Portughese ghax mhux rilevanti.

Rat ukoll il-verbali li bihom Dr. Roberto Montalto, ghall-akkuzat, iddikjara li l-akkuzat kien qed jirrinunzja ghall-ewwel, it-tieni, t-tielet, ir-raba' u s-sitt eccezzjonijiet tieghu in vista ta' dawn id-dikjarazzjonijiet u qbil.

Rat in-nota ta' cessjoni fl-istess sens prezentata mid-difiza waqt l-istess udjenza;

Rat illi konsegwentement l-unika eccezzjoni preliminari rimanenti li trid tiddisponi minnha din il-

Qorti hi l-hames eccezzjoni tieghu li tghid testwalment hekk :-

“Illi kull prova ta’ identifikazzjoni tal-akkuzat li ngiebet mill-Prosekuzzjoni fil-kors tal-Istruttorja inkluz u senjatament l-identification parade li nzammet fil-Kwartieri Generali tal-Pulizija, hija prova inamissibbli peress illi tali identifikazzjonijiet ma sarux skond il-ligi.”

Semghet it-trattazzjoni dwar din l-eccezzjoni;

Ikkonsidrat.

Illi l-akkuzat ghamel riferenza ghall-numru ta’ sentenzi li skondu jirregolaw il-materja tal-*identification parades* u senjatament l-appelli kriminali (superjuri): “Ir-Republika ta’ Malta vs. Ali Ben Mohammed Hechmi Bettaied**“ [2.6.2005];** “Ir-Repubblika ta’ Malta vs. Giuseppe sive Joseph Cassar” **[22.3.1988];** ”Ir-Repubblika ta’ Malta vs Marco Pace” **[7.11.2002] u l-appelli kriminali inferjuri** “Il-Pulizija vs. Stephen Zammit**”[16.7.1998] u l**-“Il-Pulizija vs. Leading Stewart Victor Dalmas**”[13.5.1961].**

Id-difiza ukoll issottomettiet li l-artikolu 648 tal-Kodici Kriminali jaghti linji gwida u ta’ prattika bazati fuq il-ligi Ingliza u senjatament li x-xhud ma jigix suggestjonat; li n-nies li jiehdu parti fl-*identification parades* ghandhom ikunu jixbhu lil xulxin u tal-istess tul. Hawn pero’ kien hemm gharab u membri tad-*drug squad* kif jidher mir-ritratti esebiti. Di piu’ issa hemm l-intervent legizlattiv. L-artikolu 74 tal-Police Act jiddisponi li l-*identification parade* ikun irid jigi kondott minn magistrat pero’ ma jidhirx li saru r-regolamenti. Il-Magistrat irid jara li ma jkun hemm “*no suggestion or outside influence*”. Din il-Qorti trid tara jekk dak li sar jirrendix tali *identification parades* inammissibbli. Il-gurisprudenza giet varjata f’ dan is-sens.

Illi l-Prosekuzzjoni ssottomettiet li l-gurisprudenza baqghet l-istess, imma hija l-procedura li mbidlet. Allura jigi li l-Magistrat ikun kiser il-ligi w mhux il-Pulizija jekk l-affarijiet ma sarux sew. Il-Qorti riedet tara jekk sarx ksur tal-ligi.

Ikkonsidrat;

Illi l-artikolu 648 tal-Kodici Kriminali jiddisponi li biex issir il-prova ta' l-identita' ta' persuna li ghandha tigi maghrufa mhux mehtieg bhala regola li x-xhud jaghraf dik il-persuna minn fost persuni ohra, hlief meta l-Qorti, f' xi kaz partikolari, jkun jidhrilha xieraq taghmel dan ghall-finijiet tal-gustizza.

Illi l-insenjament tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali *in subiecta materia* kemm f' kaz ta' appelli minn sentenzi tal-Qrati tal-Magistrati kif ukoll minn sentenzi tal-Qorti Kriminali, jinsab migbur magisterjalment fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali fil-kawza "Ir-Repubblika ta'Malta vs. Mark Pace" **[7.11.2002] li partijiet minnha gew ukoll citati *in extenso* mill-istess Qorti fl-appell kriminali: "**Ir-Repubblika ta' Malta vs. Ali Ben Mohammed Hechmi Bettaieb" **[2.6.2005]. F' dawn iz-zewg sentenzi saret riferenza ghas-sentenza tal-istess Qorti (sede inferjuri) preseduta mill-Onor.Imhallef (illum Prim' Imhallef) Dr. V. De Gaetano fil-kawza "**Il-Pulizija vs. Stephen Zammit". **Din il-Qorti thoss li ma tistax taghmel ahjar milli ticcita *verbatim* dak li ntqal fil-kaz ta'** Mark Pace **ghax hu ferm rilevanti ghall-kaz odjern:-**

"Kif osservat il-Qorti ta' l-Appell Kriminali (sede inferjuri) fil-kawza *Il-Pulizija vs Stephen Zammit* ***deciza fil-15 ta' Lulju 1998 (Vol. LXXXII.iv.235), "il-ligi taghna hi partikolarment skarsa dwar regoli li ghandhom x'jaqsmu ma' l-identifikazzjoni ta' imputat jew akkuzat. Infatti, l-unika disposizzjoni tal-ligi in materja - l-artikolu 648 tal-Kodici Kriminali - hi redatta fin-negattiv, fis-sens li tghid*** *x'mhux mehtieg* ***u mhux*** *x'inhu mehtieg****". Dik id-disposizzjoni tipprovdi testwalment hekk:***

"Biex issir il-prova ta' l-identita' ta' persuna li ghandha tigi maghrufa jew ta' oggett li ghandu jingieb bhala prova, mhux mehtieg, bhala regola, li x-xhud jaghraf dik il-persuna minn fost persuni ohra, jew dak l-oggett minn

qalb ohrajn bhalu, hlief meta l-qorti, f'xi kaz partikulari, ikun jidhrilha xieraq taghmel dan ghall-finijiet tal-gustizzja".

“Dik l-istess Qorti ezaminat fid-dettal din il-kwistjoni, u billi huwa rilevanti ghall-kaz odjern se jigi kkwotat in extenso. Hija fil-fatt qalet:

"Minn din id-dispozizzjoni jidher car li l-legislatur ma riedx ixekkel lill-partijiet fil-kawza b'regoli rigidi ta' kif ghandha ssir l-identifikazzjoni ta' persuna jew oggett, izda halla fil-gudizzju prudenti tal-Qorti li tirregola ruhha skond il-kaz. Din id-dispozizzjoni, naturalment, tapplika ghal identifikazzjoni f'Qorti; meta si tratta ta' identifikazzjoni li tkun saret barra mill-Qorti, bhal ,per ezempju, fl-ghassa tal-pulizija, u li ghalhekk tkun <u>ipprecediet</u> l-identifikazzjoni fil-Qorti, il-ligi taghna ma tghid xejn. Dan ma jfissirx li ma hemmx regoli ta' prudenza dettati mill-bwon sens li ghandhom jigu osservati, specjalment f'dawk li jissejhu identification parades; dawn ir-regoli huma intizi fl-interess kemm tal-prosekuzzjoni kif ukoll tad-difiza bl-iskop li l-identifikazzjoni ta' persuna bhala l-awtur ta' reat jew bhala l-persuna altrimenti involuta fih tkun attendibbli b'mod li l-gudikant tal-fatt ikun jista' jserrah mohhu li ma hemmx zball f'dik l-identifikazzjoni. Fl-Ingilterra hafna minn dawn ir-regoli huma llum inkluzi fil-Code of Practice D taht il-Police and Criminal Evidence Act, 1984. S'intendi dawn ir-regoli mhumiex applikabbli ghal Malta, izda xi whud minnhom huma utili hafna ghax ighinu biex jizguraw dak li nghad aktar 'il fuq, u cioe` l-attendibilita` ta' l-identifikazzjoni. Hekk, per ezempju, wahda minn dawn ir-regoli hi li meta jkun hemm aktar minn xhud wiehed u dawna jkunu ser jintwerew xi ritratti, 'only one witness shall be shown photographs at any one time' (para. 2, Annexe D) u dan bl-iskop ovvju li xhud ma jkunx jista' jinfluwenza lix-xhud l-iehor. Ix-xhud ghandu jigi muri numru sostanzjali ta' ritratti, mhux semplicement wiehed jew tnejn, u 'he shall not be prompted or guided in any way but shall be left to make any selection without help' (para. 4). Ir-ritratti hekk uzati, u specjalment dak li talvolta x-xhud ikun indika bhala li jirrapprezenta lill-

persuna li qed jidentifika, ghandhom jigu ppreservati biex jekk ikun il-kaz, jigu esebiti fil-Qorti. Kwantu ghal identification parades dawn ir-regoli jipprovdu, fost hwejjeg ohra li:

'The parade shall consist of at least eight persons (in addition to the suspect) who <u>so far as possible resemble the suspect in age, height, general appearance and position in life …'</u> **(para. 8, Annexe A, sottolinear ta' din il-Qorti);**

"Jerga' jigi ribadit li n-non-osservanza ta' dawn ir-regoli ma jwassalx ghall-inammissibilita` tal-prova ta' l-identifikazzjoni; ikun ifisser biss li, skond ic-cirkostanzi partikolari tal-kaz, dik l-identifikazzjoni tista' ma tkunx attendibbli bizzejjed. Lanqas ma ghandu dan kollu jfisser jew jigi interpretat bhala li hemm xi regola generali li xiehda okulari (eye-witness testimony) hija minnha nnifisha inattendibbli jew li fiha xi perikoli. Kif fisser Chief Justice Miles fis-Supreme Court of the Australian Capital Territory fil-kawza Sharrett vs Gill (1993) 65 A Crim R. 44:"

'… I am unaware of any authority in this country or elsewhere … that lays down a general principle that all eye-witness testimony is subject to weaknesses and dangers. It would be surprising if there were such a principle. Of course, everybody knows that everybody else has human failings with regard to such matters as observation, interpretation, recollection and articulateness and such failings are assumed to be taken into account in most cases by the tribunal of fact unless there is some particular need for the fact-finder to refer to or to be referred to some aspect of the case where such failings are relevant. The highest judicial authorities emphasise that, in jury trials, cases of disputed identification require express and precise reference to these human failings … and this principle has been extended to trials without a jury. However, it is hard to imagine life where people are not able to act safely and sensibly upon their observations of what they see and hear,

and even upon their identification of fellow human beings by such observations. The ability to distinguish one human being from another and to recognise a person as one previously encountered are surely basic skills indispensable to social existence, and skills well acquired at an early age. What the lawyers call identification is essentially no different from what is generally known as recognition';

"Fi kliem iehor huwa biss f'certu kazijiet li tista' verament tqum il-kwistjoni ta' l-attendibilita` ta' identification evidence. Il-kaz klassiku fl-Ingilterra huwa dak ta' Turnbull (1977) QB 224, fejn il-Qorti esprimiet ruhha hekk:"

'First, whenever the case against the accused depends wholly or substantially on the correctness of one or more identifications of the accused which the defence alleges to be mistaken, the judge should warn the jury of the special need for caution before convicting the accused in reliance on the correctness of the identification or identifications. In addition, he should instruct them as to the reason for the need for such a warning and should make some reference to the possibility that a mistaken witness can be a convincing one and that a number of such witnesses can all be mistaken. Provided that this is done in clear terms the judge need not use any particular form of words.

Secondly, the judge should direct the jury to examine closely the circumstances in which the identification by each witness came to be made. How long did the witness have the accused under observation? At what distance? In what light? Was the observation impeded in any way, as for example, by passing traffic or a press of people? Had the witness ever seen the accused before? How often? If only occasionally, had he any special reason for remembering the accused? How long elapsed between the original observation and the subsequent identification to the police? Was there any material discrepancy between the description of the accused given to the police by the witness when first seen by them and his actual appearance? …

Recognition may be more reliable than identification of a stranger; but even when the witness is purporting to recognise someone whom he knows, the jury should be reminded that mistakes in recognition of close relatives and friends are sometimes made.

***All these matters go to the quality of the identification evidence. If the quality is good and remains good at the close of the accused's case, the danger of a mistaken identification is lessened; but the poorer the quality, the greater the danger'* (ara *Blackstone's Criminal Practice*, 1991, pagna 1991; *Archbold*, 1997, pagni 1255-1256)".**

"Kif osservat ukoll din il-Qorti fis-sentenza taghha fl-ismijiet Ir-Repubblika ta' Malta vs Giuseppe sive Joseph Cassar moghtija fit-22 ta' Marzu 1988 (Vol. LXXII.v.868), "skond il-ligi taghna ghall-identifikazzjoni ta' l-akkuzat mhux necessarja identification parade". Hija qalet:

"Dan il-punt gie ttrattat mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali (sede inferjuri) per W. Harding fil-kawza 'Il-Pulizija vs Leading Steward Victor Dalmas' deciza fit-13 ta' Mejju 1961 (Vol. XLV.iv.963), fejn waqt li gie ribadit dak li ghadu kif inghad fuq dan l-artikolu dik il-Qorti qalet ukoll: 'Hu certament desiderabbli li l-identifikazzjoni ssir bla ma dak li jkun imsejjah biex jidentifika jigi b'xi mod, anki involontarjament, suggestjonat, u hi nota l-prattika rrakkommandata f'certi kazijiet, fis-sens li f'identifikazzjoni simili, meta jkun jehtieg, jingabru xi persuni, piu' o meno ta' l-istess eta' u klassi socjali tad-detenut, li jkun jista' jiehu post fejn irid fosthom';

"M'hemmx dubju li kif qal Lord Parker CJ in R. vs Parks ((1961) I.W.L.R. 1484) 'cases of identification are difficult and can lead to a miscarriage of justice' u certament din il-preokkupazzjoni urietha diga' din il-Qorti fis-sentenza taghha in re Il-Maesta' Taghha r-Regina vs Joseph Hallet moghtija fit-22 ta' Marzu 1971 fejn inghad li 'certament, il-Qorti tirrikonoxxi r-riskji li ghalihom tista', in generali, tkun esposta l-prova ta' l-identifikazzjoni ta' persuna'. Din il-

Qorti f'dak il-kaz li kien jinvolvi identifikazzjoni minn fuq ritratti murija mill-pulizija, waqt li enfasizzat il-perikoli inerenti ziedet tghid li 'il-Qorti ma tahsibx illi, ghall-finijiet prattici tal-hajja u l-investigazzjoni ta' delitti, essenzjali ghall-ezistenza ordinata stess tas-socjeta`, dan jista' jigi evitat - basta s'intendi li jsir bil-prekawzjonijiet kollha possibbli biex jigu evitati miscarriages of justice'.

"Fil-kaz in dizamina l-appellant jippretendi li l-prova ta' l-identification parade kellha tigi skartata kompletament. Din il-Qorti ezaminat bir-reqqa l-atti kollha processwali, inkluzi d-depozizzjoniiet tax-xhieda, id-dokumenti esebiti u l-indirizz ta' l-Imhallef li ppresjeda l-guri. Minn dak li rrizultalha m'hemm l-ebda dubju li l-prekawzjonijiet li l-pulizija kellha tiehu biex jigu osservati dawk il-kriterji hawn fuq imsemmija ghall-identification parade li saret u li fiha kien inkluz l-appellant <u>*ma ttihdux*</u>*. Harsa lejn ir-ritratti ta' din l-identification parade (Dok. CM1 esebiti mill-Ispettur Carmelo Magri fit-18 ta' Dicembru 1998 fl-atti tal-kumpilazzjoni) turi li l-persuni l-ohra nkluzi f'din il-parade kienu* <u>*differenti ferm*</u> *fil-fizjonomija taghhom mill-appellant, u dan apparti l-fatt li kollha, ghajr l-appellant, kienu membri fil-korp tal-pulizija meta l-identifikazzjoni kienet qed issir minn membru tal-korp, u cioe` P.C. 1594 Brian Caruana. Dan pero` ma jfissirx li l-identification parade in kwistjoni tista' tigi dikjarata bhala "illegali" stante li m'hemm l-ebda ligi li tirregola din il-procedura.* <u>*Ifisser biss li l-procedura li ntuzat tinficja fuq l-attendibilita` ta' din il-prova mehuda wahedha*</u>*. U dan kollu gie spjegat tajjeb lill-gurati mill-Imhallef li ppresjeda l-guri fl-indirizz tieghu. Huwa spjega f'dawn it-termini:*

"Il-kritika tad-difiza - u kienet kritika gusta … kienet il-mod u l-metodu ta' kif saret l-identification parade - fejn inti ghandek persuna li suppost ser taghraf lil xi hadd, u din tigi murija tmienja min-nies - fosthom wiehed biss bid-daqna, b'sinjal evidenti allura tikkorrobora jew taqbel mad-deskrizzjoni li kien ta qabel il-P.C. Caruana - u dan jaghraf lil din il-persuna; ma kellux xelta ohra dan hlief li jaghraf lil dik il-persuna - pero` ftakru li dejjem qabel kien gharfu mir-ritratti. Ghal dik li hija metodu ta' identification parade, jista' jaghti l-kaz, kif qal Dr. Farrugia, ma gewx segwiti

certu … guidelines. Pero` mill-banda l-ohra tridu tkunu tafu sinjuri gurati li hawn Malta ma hemm ebda ligi, ma hemm ebda regoli li ghandhom forza ta' ligi, kif jew meta ghandha ssir identification parade…. Illum il-pulizija ghandhom f'idejhom certu guidelines mahrugin mill-pulizija stess … fejn preferibilment meta ssir identification parade dawk il-guidelines ghandhom jigu segwiti - per ezempju ghandek jekk inti ser taghmel line-up ta' nies, kemm jista' jkun dawk in-nies ghandhom ikunu jixxiebhu kemm minn dik li hija statura, xebh, apparenza, ecc. Guidelines li wara kollox johorgu mis-sens komun … jigifieri mhijiex haga tajba illi f'identification parade ssir xi haga illi dak li jkun kwazi qed tissuggerilu kif ghandu jirrispondi …. Allura dawn il-guidelines qeghdin hemm sinjuri gurati biex preferibilment jigu segwiti u allura ma jinholoqx dawn ic-certu kritiki li smajna llum - pero` l-kritika tieghu kienet fl-opinjoni tieghi wahda gusta ghax veru f'dan il-kaz il-metodu tal-identification parade forsi kienet daqsxejn nieqsa minn dak li suppost wiehed kellu jippretendi, pero` l-kwistjoni ma tiqafx hemm sinjuri gurati.

Diga` ghidtilkom li ma tezisti ebda ligi f'Malta li timponi kif jew meta ghandha ssir l-identification parade - u jekk I.D. parade ma ssirx jew jekk I.D. parade ma ssirx skond il-kriterju li hemm, bhalma hija forsi fil-kaz tallum, ma jfissirx li forsi dik l-I.D. parade hija illegali, hazina, ma tistax toqghod fuqha, jekk toqoghdx fuqha jew le dika mbaghad intom araw - intom araw - ikkritikaw, intom ser taraw jekk dik l-identification parade bhala prova twassalkomx x'imkien, mhux hix nulla jew illegali jew hazina, jekk dik l-I.D. parade twassalkomx x'imkien. Pero` nerga' nghid ma tistghux intom tikkonsidraw il-prova tal-identification parade wahedha hekk minghajr ma tikkonsidraw cirkostanzi u provi ohra - bhac-cirkostanzi li semmejt qabel tar-ritratti. Jekk … ghall-grazzja ta' l-argument il-provi tal-prosekuzzjoni kienu limitati biss jew huma bbazati biss fuq din l-identification parade allura hemm hekk intom tridu taraw dik l-identification parade wahedha sa fejn tista' twassal - pero` jekk minbarra din l-identification parade hemm provi ohra, diretti, indiretti, allura tridu tikkonsidrawha flimkien mal-provi l-ohra; jekk intomx ser taccettawha bhala prova li twassal x'imkien dik

hija haga f'idejkom. Imma anke jekk ghall-grazzja ta' l-argument taqblu mad-difiza li dik l-identification parade ma tistax tistrieh fuqha bhala prova, ma tiqfux hemm sinjuri gurati, araw il-provi l-ohra".

"In effetti l-identification parade ma kenitx l-unika prova dwar identifikazzjoni, kif donnu jrid jaghti x'jifhem l-appellant fir-rikors ta' appell tieghu. Difatti l-identification parade ma kenitx l-ewwel stadju fil-process ta' identifikazzjoni. Jirrizulta li P.C. 1594 Brian Caruana, ix-xhud principali tal-prosekuzzjoni, kien diga` identifika lill-akkuzat minn fuq ritratti wara li kien gie muri ktieb kontenenti numru kbir ta' ritratti ta' diversi persuni li jkunu gew investigati mill-pulizija. L-identification parade saret wara li l-appellant gie arrestat in segwitu ghall-identifikazzjoni li ghamel l-istess P.C. 1594 Brian Caruana minn fuq ir-ritratti. Dwar din l-identifikazzjoni a bazi tar-ritratti l-appellant ma jghid xejn fir-rikors ta' appell tieghu."

Ikkonsidrat;

Illi l-artikolu 648 (gja art. 644) tal-Kodici Kriminali ghadu kif kien abbozzat originarjament u ma giex effettwat bl-emendi kataklizmici tal-Kodici li saru f' dawn l-ahhar snin. Issa hu minnu li s-sentenzi fuq citati jirreferu ghall-kawzi dwar kazijiet li avverraw ruhom qabel l-emendi li saru ghall-Police Act (1961) bl-Att XIII tas-sena 2002.

B' dawk l-emendi gie mizjud l-artikolu 74 li jiddisponi hekk:-

"(1) Meta ufficjal investigatur ikun jixtieq jaghmel xi parata ta' l-identita' jew identifikazzjoni ta' oggetti, dawn ghandhom isiru minn Magistrat li ghandu jiehu dawk il-passi li jkunu jizguraw li ma jkunx hemm ebda suggeriment jew influwenza esterna fuq il-persuna li tissejjah biex taghraf lill-persuna jew l-oggett.
(2) Il-Ministru jista' jaghmel regolamenti ghall-ghemil ta' parata ta' identifikazzjoni."

Illi ma jirrizultax li saru xi regolamenti simili, w ghalhekk, ghajr li l-ligi issa tesigi li "*identification parade*" issir taht il-kontroll ta' Magistrat, ma jidhirx li gew introdotti xi kriterji godda mandatorji li jridu jigu segwiti *"ad validitatem"* u ghalhekk ghadha tapplika l-gurisprudenza fuq citata ghal dak li jirrigwarda il-prekawzjonijiet li kellhom jittiehdu f' dan il-kaz mill-ufficjali investigaturi w del resto mill-Magistrat.

Ikkonsidrat;

Issa fil-kaz odjern, minn ezami "prima facie" tal-provi fl-istadju tal-Istruttorja, limitatament biex tkun tista' tigi deciza din l-eccezzjoni preliminari, jidher li <u>wahda mill-provi</u> li ressqet il-prosekuzzjoni – <u>pero' mhux l-unika prova</u> - li tirriferi ghall-identifikazzjoni tal-akkuzat, kienet proprju parata ta' identifikazzjoni. F' din il-parata ta' identifikazzjoni, li saret fil-prezenza tal-Magistrat tal-Inkjesta Dr. Consuelo Scerri Herrera, l-akkuzat tpogga f' zewg pozizzjonijiet differenti; l-ewwel fil-pozizzjoni numru seba' (7) mbaghad fil-pozizzjoni numru tlieta (3) kif jidher mill-fotografiji esebiti (doks. PF01 sa PF09 u doks PF10 sa PF 18 rispettivament a fols.41 sa 45 a tergo tal-process (Vol. I)) li ttiehdu minn PC 1525 Patrick Farrugia, li kien gie nominat mill-istess Magistrat biex jadempixxi dan l-inkariku. Mir-relazzjoni ta' dan l-espert fotografu (Fol. 39) jirrizulta li l-Magistrat kienet prezenti waqt il-parati u waqt li kienu qed jingibdu l-istess ritratti.

Jirrizulta mbaghad li x-xhud Nilgum gharfet lill-akkuzat fiz-zewg pozizzjonijiet differenti li kien fihom. (Fol. 24). Mix-xhieda tal-Ispettur Nezren Grixti jirrizulta li z-zewg xhieda nisa Torok gharfu erba darbiet lil istess akkuzat fl-erba ID parades fejn kien hemm prezenti l-Magistrat tal-Ghassa (Fol. 171).

Jirrizulta wkoll li z-zewg xhieda Nilgum u Melek kienu semmew persuna Maltija li kienu kkonsenjawlu xi droga fl-okkazzjoni precedenti meta kienu gew Malta flimkien f' Marzu, 2003, waqt li hu kien f' karozza ma

tfajla azjatika. Huma gharfu lil din il-persuna minn fost ghad ta' ritratti li gew murija mill-Pulizija w dan kien fil-pozizzjoni numru tminja (8). (Fol. 28 u Dok CSM 1 a fol. 29 u fol. 23 u 24).

Meta xehdet fil-kompilazzjoni kontra l-akkuzat, ix-xhud Meryem Nilgoun **(fols. 290 et seq.) gharfet lill-akkuzat bhala l-persuna li kien ghaddhielha zewg porzjonijiet tal-ikel, zewg hamburgers u li kienet marret f' karozza bajda mieghu biex jakkompanjha halli tixtri xi medicina ghall-habiba taghha Kucuk u dak in-nhar hi tkellmet mall-gharusa tieghu li tigi mill-Asja. L-akkuzat kien ukoll ghaddhielha xi pilloli ghal Kucuk, par ingwanti w dizinfettant biex tnaddaf bih. Qalet ukoll (fol. 294) li hi kienet identifikat lill-akkuzat fost diversi ritratti li gew murija lilha mill-ufficjal prosekutur. Ghall-ewwel l-ispettur kien urieha erba ritratti w l-akkuzat ma kienx wiehed minnhom. Wiehed minn dawn l-erba pero' kien jixbah lill-akkuzat. U hi qaltlu li ma kienetx certa jekk kienx hu. Xi saghtejn wara rat diversi ritratti ohra w identifikat lill-akkuzat lill-Ispettur fost dawn id-diversi ritratti. L-ispettur kien staqsieha x' jismu w qaltlu li ma tafx. Pero' qaltlu li gharfitu ghax kienet ratu darba, ghal xi hmistax ghoxrin minuta. Tiftakar ukoll li l-Pulizija kienet haditha biex tara *identification Parade* w kien hemm xi tminja jew ghaxra minn nies u hi kienet identifikat lill-akkuzat fost wiehed minnhom.**

Umbaghad, meta Kucuk Melek **xehdet fil-kompilazzjoni kontra l-akkuzat (Fol. 310, Vol. III), qalet li kienet gharfet mall-ewwel lill-akkuzat meta wara li kienet ghamlet lejl l-isptar, marret fil-head quarters tal-Pulizija u hemm, kif rat lill-akkuzat *"coming up the lift …I immediately told the police officers that is the guy"* u *"There were three people coming out of the lift. He walked out of the lift and I immediately told the Inspector who was next to me this is the guy. He was not in handcuffs, he was on his own."* Xehdet ukoll li giet murija "*pictures and subsequently a live ID parade. There were eight men in this line up. I had only recognised the accused. I did not know the other***

people taking part in the ID parade. I had not seen them prior (Sic!). I identified the accused to the inquiring magistrate on the spot. I had not seen any picture of the accused however. I had gone to hospital and spent the night there." **Ghalhekk minn dan jidher li hija gharfet lill-akkuzat kemm qabel ma l-Pulizija urewha r-ritratti kif ukoll qabel l-ID parade.**

Ikkonsidrat;

Li minn dawn il-provi jemergi ghall-inqas u dejjem "prima facie" li l-identifikazzjoni tal-akkuzat ma kienetx biss ir-rizultat tal-ID Parade biss imma li din kienet wahda minn sensiela ta' identifikazzjonijiet u cioe' wahda mill-ezami ta' numru ta' ritratti murija lil dawn iz-zewg persuni qabel mill-pulizija w, fil-kaz ta' Melek, ghax gharfitu meta ratu hiereg mill-lift meta marret id-Depot mill-Isptar. Dan apparti d-deskrizzjoni li dawn iz-zewg xhieda taw tal-car tal-akkuzat u ta-habiba tieghu azjatika, eccetera.

Ikkonsidrat;

Illi, fil-kors tat-trattazzjoni orali l-akkuzat qed jadduci bhala raguni biex tigi eliminata bhala inammissibbli kull prova dwar l-l-identifikazzjoni tal-akkuzat u senjatament l-identification parade, il-fatt li n-nies li hadu parti fiha ma kienux jixbhu lill-akkuzat , kienu persuni gharab jew membri tad-drug squad u ma kellhomx l-istatura w l-fizjonomija tieghu. Issa ghalkemm huwa minnu li l-persuni maghzula, hlief wiehed jew tnejn, kien ta' statura itwal mill-akkuzat, ma jistax jintqal li ma kienux tal-istess eta', apparenza generali jew pozizzjoni socjali mir-ritratti esebiti.

Pero' anki kieku kien minnu li l-ID Parade setghet, fit-termini ta' hin, nies disponibbli w restrizzjonijiet ohra, saret b' mod li jkun hemm nies ohra fiha tal-istess tul u fizjonomija tal-akkuzat, dan, fil-fehma tal-Qorti, la jirrendiha nulla u wisq u wisq inqas inammissibbli bhala wahda mill-provi tal-identifikazzjoni tal-akkuzat.

Illi mbaghad ma saret ebda prova jew accenn ghal xi suggestjonament taz-zewg nisa torok meta dawn gew murija diversi ritratti mill-investigatur u dawn it-tnejn gharfu lill-akkuzat. Ghalhekk ukoll din il-Qorti ma tarax kif tista' a priori timpedixxi lill-Prosekuzzjoni milli tirriferi ghal xi prova ta' identifikazzjoni ta' dix-xorta waqt il-guri.

Is-soluzzjoni tal-kwistjoni, fil-fehma ta' din il-Qorti, ma hux dak li qed jitlob fil-hames eccezzjoni tieghu l-akkuzat. Imma, se mai, dak li johrog implicitament mill-gurisprudenza fuq citata w cioe' li l-Imhallef togat tal-Qorti Kriminali fil-kors tal-guri, ghandu jwissi lill-gurati dwar il-perikoli insiti f' din it-tip ta' identifikazzjoni w cioe' li l-Imhallef togat "should warn the jury of the special need for caution before convicting the accused in reliance on the correctness of the identification or identifications." Illi anki jekk ghall-grazzja tal-argument, kien hemm xi mankanzi fl-identification parades li saru, ghax il-persuni l-ohra li hadu parti fihom ma kellhomx l-istess tul u/jew fizjonomija tal-akkuzat, dan ma jfissirx li dawn ghandhom jigu dikjarati bhala "illegali" stante li ma hemm ebda ligi li tirregola din il-procedura. Ifisser biss li l-procedura li setghet intuzat tista' tinficja fuq l-attendibilita' ta' din il-prova mehuda wahedha. Imma kif kien fil-kaz ta' Mark Pace, dejjem "prima facie" al menu, jidher li din il-prova ma kienetx l-unika prova dwar l-identifikazzjoni w ma kienetx l-ewwel stadju fil-process tal-identifikazzjoni, ghaliex Melek mal-ewwel gharfet lill-akkuzat meta kien hiereg mill-lift tal-Police GHQ u kemm Melek u Kucuk gharfu lill-akkuzat minn fost diversi ritratti li kienu gew murija qabel ma saret l-ID Parade, fejn ma rrizulta ebda element – dejjem s' issa u "prima facie" - ta' xi suggestjonament ta' dawn iz-zewg xhieda.

Ghalhekk il-kwistjoni tal-attendibilita' tal-Identification Parades u kull mod ta' identifikazzjoni ohra li saret tal-akkuzat minn dawn iz-zewg xhieda f' dan il-kaz bhala prova kontra l-akkuzat trid tithalla f' idejn l-imhallfin tal-fatt u cioe' l-gurati, wara li dawn jigu mwissija u "directed" dwar il-guidelines li ghandhom jigu segwiti f' identifikazzjonijiet ta' persuni fid-dawl tal-gurisprudenza fuq citata, mill-Imhallef togat, li ghandu wkoll jirrileva l-

limitazzjonijiet umani f' kazijiet ta' identifikazzjoni w l-possibilta' ta' zbalji li jistghu jigru, imma daqshekk.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tichad il-hames u l-unika eccezzjoni preliminari rimanenti tal-akkuzat wara li hu rtira l-hames eccezzjonijiet l-ohrajn u qeghda fl-istess hin tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-istess eccezzjoinijiet l-ohra stante li gew irtirati.

Il-kawza qed tigi differita "sine die" sakemm ikun deciz xi appell eventwali u/jew sakemm imissha t-turn taghha biex tinstema' quddiem din il-Qorti bil-gurati, skond jekk isirx appell minnha jew le. Sadattant l-akkuzat jibqa' jgawdi mill-istess kondizzjonijiet ghal dak li jirrigwarda l-liberta' provvizorja tieghu.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------